

21. Структура Департаменту з питань безпеки життєдіяльності, охорони навколишнього природного середовища та агропромислового комплексу // Офіційний портал Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/jah7fv>.

22. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402–VIII // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

23. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341–III // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

24. Кодекс адміністративного судочинства України Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747–IV // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

УДК 67.410(477)

ЄРЕМЕНКО С.А.

**ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГУ
РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
(НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР)**

Моніторинг розглянуто як необхідну умову об'єктивного вивчення оточуючого середовища з метою реалізації державної функції щодо забезпечення цивільного захисту в Україні. Через характеристику законодавчих актів розкрито організаційну систему моніторингу реалізації державної політики у сфері цивільного захисту.

Ключові слова: державна політика, цивільний захист, моніторинг, державне управління.

Мониторинг рассмотрен как необходимое условие объективного изучения окружающей среды для реализации государственной функции по обеспечению гражданской защиты в Украине. Через характеристику законодательных актов раскрыта организационная система мониторинга реализации государственной политики в сфере гражданской защиты.

Ключевые слова: государственная политика, гражданская защита, мониторинг, государственное управление.

Monitoring is considered as a necessary condition for the objective study of the environment for the implementation of the state function in providing civil protection in Ukraine. Due to the characteristics of legislative acts, an organizational system for monitoring the implementation of state policy in the field of civil protection is disclosed.

Key words: state policy, civil defence, monitoring, public administration.

Вступ. Розглядаючи питання державного управління у сфері цивільного захисту, необхідно звернутись до документів, які безпосередньо стосуються реалізації державної політики у зазначеній сфері суспільного життя, що характеризують стан реалізації відповідної державної політики.

Постановка завдання. Метою статті є здійснення правового аналізу організаційних і правових засад моніторингу реалізації державної політики у сфері цивільного захисту.

© ЄРЕМЕНКО С.А. – кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту, заступник начальника з навчальної та методичної роботи (Інститут державного управління у сфері цивільного захисту)

Результати дослідження. Так, Уряд розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р. затвердив середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 р. та план пріоритетних дій Уряду на 2017 р. [1]. Середньостроковим планом визначено основні цілі та напрями діяльності Уряду протягом 2017–2020 рр., що є основою бюджетного планування, щорічних операційних планів дій Уряду, стратегічних планів міністерств та інших документів. План сфокусовано на поліпшенні всіх аспектів життя громадян шляхом досягнення економічного зростання, ефективного врядування, розвитку людського капіталу, верховенства права і боротьби з корупцією тощо. План пріоритетних дій Уряду на 2017 р. спрямовано на забезпечення досягнення цілей та виконання завдань, визначених середньостроковим планом, передбачено конкретні заходи, відповідальних виконавців, строки виконання та індикатори виконання завдань. Кінцевою метою виконання середньострокового плану є забезпечення зростання рівня життя громадян і підвищення його якості в результаті сталого економічного розвитку.

Звернутись до цього документа є необхідним з огляду на те, що він містить положення, які стосуються питань реалізації державної політики у сфері цивільного захисту.

У підрозділі «Реформування системи державного управління» розділу II «Ефективне врядування» визначено основні проблеми, які передбачається розв'язати. Так, однією з причин є те, що система державного управління в Україні не відповідає потребам країни у проведенні комплексних реформ у різних сферах державної політики та її європейському вибору, а також європейським стандартам належного управління. Свідченням цього є те, що Україна займає низькі позиції у світових рейтингах конкурентоспроможності, пов'язаних із державним управлінням.

Нагальними проблемами, які покликано вирішити реформування державного управління, є недостатній рівень якості державної політики у різних сферах, законодавчої та нормативної бази (формування політики та розроблення законодавчих актів на основі ґрунтовного аналізу, участь громадськості, цілісність і послідовність дій та рішень Кабінету Міністрів України загалом); недостатня спроможність Кабінету Міністрів України до стратегічного планування.

Серед напрямів комплексного реформування державного управління, спрямованих на підвищення ефективності діяльності Уряду, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, зокрема, визначено розроблення системи стратегічного планування, моніторингу та оцінки.

Таким чином, можна використати положення цього документа в аргументації тези, що моніторинг є невід'ємною частиною процесу організації державного управління у певній сфері суспільного життя.

У свою чергу, цивільний захист є невід'ємною частиною діяльності Уряду, виступає окремим напрямом його діяльності, що підтверджується положеннями низки нормативно-правових актів, зокрема й Стратегічного плану пріоритетних дій Уряду до 2020 р. та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 р.

Розділом XXII «Створення ефективної системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та пожеж» визначено основні проблеми, які передбачається розв'язати в результаті реалізації плану. Так, зазначено, що наявна система Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) не дає змоги в повному обсязі виконувати покладені на неї завдання з реалізації державної політики у сфері цивільного захисту, забезпечення належного рівня безпеки життєдіяльності населення, його захисту від надзвичайних ситуацій, пожеж та інших небезпечних подій.

До проблем, які потребують розв'язання, належать:

– несвоєчасність реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та інші небезпечні події внаслідок віддаленості підрозділів ДСНС та сил цивільного захисту від місць виникнення таких ситуацій. Особливо гострою проблема є для сільської місцевості;

– надмірний регуляторний вплив системи державного нагляду у сфері пожежної та техногенної безпеки, що знижує рівень довіри населення та бізнесу до держави та негативно позначається на інвестиційному кліматі;

– невідповідність матеріально-технічного забезпечення ДСНС сучасним вимогам (понад 80% спеціальної техніки експлуатується понад 30 років і підлягає заміні), що ускладнює виконання Україною міжнародних зобов'язань щодо виконання робіт із пошуку і рятування в зоні, яка включає територію України та акваторію Чорного й Азовського морів, а також створення спеціальних формувань ДСНС на особливий період.

Завдання створення ефективної системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та пожеж Урядом розглядається через призму реформування центрального органу виконавчої влади (ДСНС), який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту насе-

лення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності.

Крім вказаних причин, реформування ДСНС зумовлено змінами, що відбуваються у зв'язку з децентралізацією влади та реформуванням системи безпеки й оборони.

Характеризують ситуацію наведені в розділі *основні кількісні показники*. Протягом 2016 р. в Україні виникло 149 класифікованих надзвичайних ситуацій, з яких: 56 – техногенного характеру, 89 – природного, 4 – соціального, з них: одна надзвичайна ситуація державного рівня, 9 – регіонального, 64 – місцевого та 75 – об'єктового рівня.

Порівняно з аналогічним періодом 2015 р., загальна кількість надзвичайних ситуацій у 2016 р. збільшилася на 0,7%, при цьому кількість надзвичайних ситуацій техногенного характеру зменшилася на 11%, а надзвичайні ситуації соціального характеру – на 50%. Кількість надзвичайних ситуацій природного характеру збільшилася на 15,6%. Також, порівняно з аналогічним періодом 2015 р., втричі зросла кількість метеорологічних надзвичайних ситуацій.

Внаслідок надзвичайних ситуацій загинуло 183 особи (з них 37 дітей) та постраждало 1 856 осіб (з них 861 дитина). У 2016 р. спостерігалось зменшення кількості загиблих (більш як на 24%), проте кількість постраждалих збільшилася (порівняно з 2015 р. майже на 93%), що пояснюється зростанням їх частки у надзвичайних ситуаціях медико-біологічного характеру.

Протягом 2016 р. у населених пунктах та на об'єктах суб'єктів господарювання зафіксовано 74 221 пожежу, що на 6,7% менше, ніж у 2015 р.

Внаслідок пожеж загинуло 1 872 особи, у тому числі 57 дітей, та 1 351 особа отримала травми. Порівняно з 2015 р. кількість загиблих унаслідок пожеж зменшилася на 3,9%, кількість травмованих – на 0,4%.

Матеріальні збитки внаслідок пожеж становили понад 5 166 000 000 грн., зокрема прями збитки 1 626 000 000 грн. (на 11,4% більше, ніж у 2015 р.), побічні – 3 540 000 000 грн. (на 41% менше, ніж у 2015 р.).

Під час ліквідації пожеж врятовано понад 2 500 осіб, зокрема 307 дітей, та матеріальних цінностей на суму 3,6 млрд грн.

У житловому секторі виникло 53 591 пожежа (на 9,4% менше порівняно з 2015 р.), унаслідок яких загинуло 1 793 особи (на 3,8% менше порівняно з 2015 р.).

На об'єктах суб'єктів господарювання виникло 2 211 пожеж (на 1,2% більше, ніж у 2015 р.), з них 1 391 пожежа – на об'єктах приватної власності (на 6,5% більше, ніж у 2015 р.), 432 пожежі – на об'єктах колективної власності (на 13,8% менше, порівняно з 2015 р.), 236 пожеж – на об'єктах загальнодержавної власності (на 7,1% менше, порівняно з 2015 р.).

У ДСНС функціонує 986 пожежно-рятувальних підрозділів чисельністю 36 000 осіб за нормативної потреби особового складу 42 000 осіб. Пожежно-рятувальні підрозділи ДСНС мають на озброєнні близько 4 000 одиниць пожежної техніки, більше 80% якої підлягає списанню. Практично відсутня підйомна, рятувальна та пожежна техніка для порятунку людей і гасіння пожеж у будівлях вище дев'яти поверхів, яких тільки у м. Києві нараховується понад 2 тис., а укомплектованість такими засобами підрозділів ДСНС становить 5%, в інших великих містах ситуація ще гірша. Надзвичайно гостро стоїть питання укомплектованості пожежними автомобілями високої прохідності з великим запасом вогнегасних речовин (забезпечено лише 10% необхідної кількості) для гасіння пожеж у сільській місцевості і природних екосистемах [2].

У місцевих органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування функціонує 1 100 місцевих пожежно-рятувальних підрозділів чисельністю 5 900 осіб за мінімальної потреби 2 200 підрозділів і 34 000 осіб.

При цьому результати аналізу свідчать, що в розвинутих країнах кількість пожежних становить у середньому 0,7% кількості населення, в Україні такий показник – лише 0,1% (на 42 500 000 населення 42 700 пожежних, з них – 36 800 у підрозділах ДСНС та 5 900 у місцевих пожежних підрозділах) [2].

Наведені дані характеризують проблему, що існує в суспільстві, ситуацію у сфері цивільного захисту. Вона має політичний, технічний, керуючий (управлінський) та інший характер, тому необхідно використовувати різноманітні засоби визначення мети, яку передбачається досягти в результаті проведених заходів.

Урядом попередньо намічений, запрограмований стан системи, досягнення якого дозволяє розв'язати проблему.

Метою реалізації пріоритету є оптимізація системи ДСНС та збільшення її спроможностей щодо забезпечення взаємодії з іншими складовими елементами сектору безпеки і оборони, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з метою виконання визначених завдань із протидії загрозам національній безпеці у сфері цивільного захисту, вдосконалення захисту населення і територій від пожеж та надзвичайних ситуацій.

Критерії досягнення мети є основою ефективності управління. Ступінь досягнення мети визначається за допомогою заздалегідь розроблених критеріїв, тобто засобу, що дасть змогу визначити ступінь фактичного досягнення мети. Шляхом такої оцінки виявляється, чи можна вважати проблему вирішеною, чи треба змінити мету або відмовитися від її досягнення. Цільові показники розробляються на основі оцінки оперативної обстановки, наявного складу співробітників. При цьому враховуються не тільки їхня кількість, але й можливості. У Плані визначено очікуваний стан системи, в короткостроковій (до кінця 2017 р.) і середньостроковій перспективі.

Ураховуючи сучасний міжнародний досвід, для ефективного та своєчасного гасіння пожеж в Україні необхідно близько 300 тис. пожежних. Такої кількості можна досягти шляхом створення територіальними громадами місцевих пожежних підрозділів (додаткова мінімальна потреба 1 860 підрозділів) і розвитку в територіальних громадах руху добровільних пожежних, що підвищить ефективність системи реагування на пожежі та надзвичайні ситуації через скорочення часу прибуття до місця події для надання допомоги.

Реалізуючись завдяки соціальній діяльності у сфері управління, мета перетворюється на очікуваний результат.

Кінцева мета пов'язана з відповідним управлінським циклом. У ній відображено бажаний (майбутній) новий стан системи, що досягається в процесі управління.

Кінцеву мету не варто розуміти тільки в сенсі досягнення такого результату, що вичерпує мету, а, отже, припиняє діяльність.

Розвиток суспільства – нескінченний процес, тому результати здійснення кінцевої соціальної мети полягає у визначенні певних параметрів (характеристик) цього процесу в необхідних межах, отже, мета в такому разі не може бути вичерпана досягненням результату.

З огляду на це, кінцеву мету можна визначити як виразник певного стану процесу соціального життя.

Оцінка результатів реалізації державної політики у сфері цивільного захисту відбувається завдяки моніторингу змін у стані об'єкта управління, які у формалізованому вигляді закріплюються в документах, зокрема у планах.

У вищезазначеному Плані пріоритетних дій Уряду на 2017 р. наголошено на підвищенні рівня безпеки життєдіяльності населення, а також забезпеченні кращого захисту від пожеж, надзвичайних ситуацій та небезпечних гідрометеорологічних явищ, а також зменшенні негативного економічного впливу таких явищ на життя населення та держави.

У документі визначено відповідність поставленої мети пріоритету Програми діяльності Кабінету Міністрів України іншим стратегічним документам, міжнародним зобов'язанням: Угоді про асоціацію між Україною та ЄС; Стратегії національної безпеки України, затвердженій Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287; Воєнній доктрині України, затвердженій Указом Президента України від 24 вересня 2015 р. № 555; Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333; Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, затвердженій Указом Президента України від 14 березня 2016 р. № 92.

Виконану роботу за попередній період характеризують такі дані. З метою реалізації норм Кодексу цивільного захисту України [3] розроблено та прийнято Кабінетом Міністрів України 38 нормативно-правових актів.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 січня 2017 р. № 61 схвалено Стратегію реформування системи Державної служби з надзвичайних ситуацій [4]. Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»».

Разом із Державною регуляторною службою, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері фінансових послуг, Федерацією роботодавців України, Лігою страхових організацій України, страхових компаній, наукових установ, громадських об'єднань та галузевих об'єднань підприємців розроблено проект змін до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначено періодичність здійснення планових заходів державного нагляду у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Підписано меморандуми про співпрацю з Вінницькою, Дніпропетровською, Донецькою, Львівською та Тернопільською обласними держадміністраціями, якими започатковано пілотні проекти щодо організації заходів цивільного захисту населення об'єднаних територіальних громад, що створюються в регіонах відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», та розпочато їх реалізацію.

Планом передбачено досягнення результатів у *середньостроковій перспективі*. Заради досягнення мети у середньостроковій перспективі передбачається здійснити: перехід від системи державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки до системи запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та профілактики пожеж; внесення змін до нормативно-правових актів щодо удосконалення Єдиної державної системи цивільного захисту з урахуванням реформування системи ДСНС, місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, а також виконання органами місцевого самоврядування основних завдань (функцій) у сфері пожежної та техногенної безпеки; запровадження належного рівня безпеки життєдіяльності населення, захисту суб'єктів господарювання і територій від загрози виникнення надзвичайних ситуацій; надання методичної та практичної допомоги органам місцевого самоврядування щодо утворення нових та реформування чинних пожежно-рятувальних підрозділів (пожежних частин) місцевої і добровільної пожежної охорони в об'єднаних територіальних громадах; оптимізацію структури та чисельності ДСНС на всіх рівнях, реорганізацію сил цивільного захисту, які входять до системи ДСНС з урахуванням покладених на них завдань; подальше нарощення матеріально-технічної бази сил цивільного захисту та їх технічне переоснащення сучасною технікою.

Організація процесу управління передбачає визначення проміжних цілей діяльності системи, на реалізацію зазначених позицій спрямовано п.п. 66–68 Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 р., де містяться заходи щодо розроблення законодавчих актів та нормативно-правового акта, що стосується реалізації державної політики у сфері цивільного захисту.

Першим заходом є розроблення та подання Кабінету Міністрів України законодавчого акта щодо врегулювання державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Метою відповідного акта визначено впровадження обов'язкового проведення планових перевірок лише суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику від провадження господарської діяльності та державних установ, а також щодо запровадження для суб'єктів господарювання із середнім та незначним ступенем ризику страхування цивільно-правової відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам або їх майну, а також іншим юридичним особам внаслідок надзвичайної ситуації чи пожежі, що може виникнути на об'єкті нерухомості, який їм належить, або об'єкті, який належить до сфери їх управління (користування), як альтернатива плановим заходам державного нагляду (контролю). Прогнозованим результатом визначено зниження регуляторного впливу держави та тиску на підприємництво шляхом максимального зменшення.

Другий захід передбачає розроблення законодавчого акта відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншого, в частині впровадження регуляторної моделі, що передбачає зменшення впливу контролюючих органів відповідно до стандартів ЄС. Мета заходу – забезпечення імплементації в законодавство України Директиви Європейського Парламенту та Ради № 2012/18/ЄС про контроль значних аварій, пов'язаних із небезпечними речовинами. Прогнозований результат – оптимізація кількості об'єктів, на яких можливе виникнення великомасштабних аварій, пов'язаних з небезпечними речовинами, та посилення вимог до таких об'єктів відповідно до стандартів ЄС, одночасно зі зменшенням впливу контролюючих органів на інші об'єкти.

Третій захід – розроблення та подання Кабінету Міністрів України проекту постанови щодо внесення змін до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Метою є зменшення кількості суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику від провадження господарської діяльності. Прогнозований результат – зниження регуляторного впливу держави та тиску на підприємництво, а також надання можливості наглядовому органу зосередити увагу саме на тих об'єктах, надзвичайні ситуації на яких можуть досягти катастрофічного рівня.

Нині аналіз та оцінка ризику здійснюється відповідно до методик аналізу та оцінки ризиків, які затверджуються центральним органом виконавчої влади, що формує державну полі-

тику у відповідній галузі. Під час проведення оцінки ризиків можливе застосування одного або кількох методів, зокрема, зазначених у ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013 «Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику».

Методики проведення аналізу та оцінки ризиків у відповідній галузі розробляються відомчими науковими установами, науковими установами НАН, галузевих академій наук, вищими навчальними закладами, іншими уповноваженими установами та організаціями на замовлення компетентних органів із питань управління ризиками у відповідній галузі економіки та затверджуються центральними органами виконавчої влади, що здійснюють формування державної політики у відповідних галузях економіки.

Мета європейської інтеграції України визначає характер роботи з розбудови системи цивільного захисту країни. Так, у рамках надання нашій державі партнерської допомоги з боку Європейського Союзу протягом багатьох років проводиться робота зі зменшення ризиків катастроф і покращення підготовки країн до відповіді на них – в межах як індивідуальних, так і колективних зусиль. Початок Фламанської ініціативи з попередження, готовності та реагування на техногенні й природні катастрофи у країнах Східного партнерства (PPRD East) було покладено у 2010 р. Європейським Союзом задля посилення стійкості країн, їх готовності та реагування під час подолання таких викликів. У рамках регіональної ініціативи Європейський Союз надає шести країнам Європейського партнерства (Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Республіці Молдова та Україні) цільову допомогу задля посилення законодавчого, адміністративного та оперативного потенціалу з цивільного захисту, а також розширення доступу до інформації про вплив ризиків і залучення зацікавлених сторін. Другу фазу програми PPRD East, вартістю у 5,5 млн євро, було розпочато у грудні 2014 р., у той час як перший рік її реалізації було присвячено розвитку та зміцненню інституційного потенціалу з цивільного захисту, а також оцінці поточного стану цивільного захисту і управління ризиками катастроф у рамках усіх шести країн-партнерів із метою надання їм допомоги і підтримки у зусиллях наближення (апроксимації) законодавства України до права ЄС і застосування передових практик ЄС у сфері цивільного захисту та управління ризиками катастроф. Надано оновлений проект ключових характеристик країни, який базується на інформації, отриманій групою експертів. До нього входять оцінка виконання країною рекомендацій, наданих у рамках першої фази програми PPRD East, а також аналіз таких тематичних областей Програми PPRD East, фаза 2:

1. Управління паводками та наближення законодавства до Паводкової Директиви ЄС.
2. Оцінка ризику катастроф.
3. Збір і обробка даних про втрати при катастрофах.
4. Електронний атлас регіональних ризиків.
5. Включення ініціатив зі зниження ризику катастроф до плану бюджетних коштів.
6. Підтримка приймаючої країни.
7. Підхід ЄС до добровольчої діяльності у сфері цивільного захисту.
8. Підвищення ступеню інформованості громадськості про катастрофи.
9. Обмін даними та інформацією і Директива Європейського Парламенту та Ради про

створення інфраструктури для просторової інформації в рамках Європейського Співтовариства. Окрім цього, було оновлено профіль цивільного захисту, представлений в Електронному оперативному керівництві з цивільного захисту і розроблений у межах Програми PPRD East, фаза 1. Кожен Розділ містить презентацію правової та інституційної рамки, поточний стан практики, висновків і рекомендацій, а також відповідні дорожні карти з конкретними пропозиціями стосовно заходів, які мають бути реалізовані у майбутньому періоді.

Основні акценти фази 2 Програми PPRD East:

- управління ризиками повеней, оцінка ризику катастроф, дані про втрати при катастрофах, доповнені за допомогою Електронного атласу регіональних ризиків (ERRA);
- підвищення обізнаності щодо катастроф;
- добровольча діяльність у сфері цивільного захисту;
- підтримка приймаючої країни.

Друга фаза Програми PPRD East, на думку її ідеологів, допоможе Державній службі з надзвичайних ситуацій України та іншим зацікавленим сторонам національного рівня трансформувати надані рекомендації і дорожні карти у реалістичні проектні пропозиції, а також допоможе усім зацікавленим сторонам національного рівня у пошуку та виявленні найбільш підходящих додаткових інструментів залучення підтримки ЄС і/або найбільш підходящих зовнішніх дво- та/чи багатосторонніх механізмів фінансування [5].

Як бачимо, Програма PPRD East знаходить своє відображення і в середньостроковому плані пріоритетних дій Уряду до 2020 р. та в плані пріоритетних дій Уряду на 2017 р. у частині створення ефективної системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та пожеж.

У цьому ж руслі знаходиться процес реалізації Концепції управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2015–2020 рр., затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 419-р. У рамках реалізації Концепції передбачено провести аналіз наявних нормативно-правових актів у сфері техногенної та природної безпеки і розроблення пропозицій щодо внесення до них змін з урахуванням положень Концепції управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також аналіз стану техногенної та природної безпеки в Україні та на основі його результатів здійснити районування територій з урахуванням наявності потенційно небезпечних об'єктів і небезпечних геологічних, гідрогеологічних та метеорологічних явищ і процесів, а також ризиків, пов'язаних із такими явищами і процесами.

Висновки. Заради успішної реалізації мети і завдань Концепції аналітична робота має відповідати основним вимогам, а саме:

– аналізу підлягають тільки ті відомості, які належать до інтересів і потреб сфери діяльності ЦЗ, тобто вони передбачені прямо, або впливають побічно з системи нормативних актів (Конституції, законів, законодавчих актів і виданих на їхній основі підзаконних актів управління). У деяких випадках повноважний суб'єкт управління юридично визначає організацію, методологію, конкретні методики аналізу, порядок його оформлення, технології і тощо. Все це є складовою частиною поняття аналітичної роботи і визначається як нормативне регулювання;

– перш ніж збирати та аналізувати певні відомості, суб'єкт управління визначається, для чого вони йому потрібні. Тобто зміст аналітичної роботи в кожному конкретному випадку визначається її цільовим призначенням і задачами. Без мети в соціальному управлінні немає необхідності проводити якийсь аналіз. З огляду на це, можна визначити, що цілеполягання є однією з основних складових частин, якою визначено поняття аналітичної роботи;

– під час проведення аналізу певних соціальних явищ суб'єкт одержує нові пізнання про стан об'єкта, який досліджувався. Немає пізнання (висновків) – немає результатів аналізу. Абстрактні, відірвані від змісту аналізу цифри, факти даремні. Таким чином, пізнаваність входить до числа основних складників аналітичної роботи;

– для того, щоб володіти інформацією про стан середовища функціонування соціальної системи та якісно впливати на неї, аналіз як важлива допоміжна функція вимагає постійного здійснення. Ця постійність знаходить вираження в конкретній формі, тобто відомості (інформація) збираються за певні часові періоди (добу, тиждень, декаду, місяць, квартал, півріччя, рік тощо) та аналізуються. З часом вони застарівають, втрачають актуальність у нових часових рамках. Тому постійність – важлива складова частина визначення поняття аналітичної роботи.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua/document/249935381/R0275.doc.
2. Офіційний веб-сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dsns.gov.ua/>.
3. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 р. № 5403-VI (редакція від 12 трав. 2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.
4. Про схвалення Стратегії реформування системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 січня 2017 р. № 61-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/61-2017-%D1%80>.
5. Ключові характеристики країни. Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pprdeast2.eu/wp-content/uploads/2015/08/UA-Country-Profile-UA.pdf>.